

На основу члана 14. став 1. тачка 11) Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012 и 14/2015), а у вези с чланом 28. став 7. и чланом 31. став 3. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О М Е Р А М А З А О Ч У В А Њ Е С Т А Б И Л Н О С Т И Ф И Н А Н С И Ј С К О Г
С И С Т Е М А У В Е З И С К Р Е Д И Т И М А И Н Д Е К С И Р А Н И М
У С Т Р А Н О Ј В А Л У Т И

1. Овом одлуком уређују се мере и активности које је банка дужна да примени у вези са стамбеним кредитима индексираним у швајцарским францима и другим кредитима индексираним у страној валути одобреним физичким лицима, ради очувања стабилности финансијског система у Републици Србији.

2. Банка је дужна да за сваки појединачни уговор о кредиту у отплати који је закључила с корисником пре почетка примене Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“, бр. 36/2011), без обзира на страну валуту у којој је овај кредит индексан, утврди укупан износ новчаних средстава који је наплатила по основу повећања неодредивих елемената променљиве каматне стопе (нпр. промена каматне стопе у складу са актима пословне политике, општим условима пословања или промењеним тржишним условима), и то у периоду од једностраног повећања каматне стопе до почетка примене тог закона.

Укупан износ новчаних средстава из става 1. ове тачке банка утврђује као разлику укупног износа ануитета који су обрачунати и наплаћени применом једнострано повећане каматне стопе изнад иницијално уговорене каматне стопе и укупног износа ануитета који би били обрачунати применом иницијално уговорене каматне стопе, да није дошло до повећања њене висине, уз корекцију стања главнице на вредност коју би имала да каматна стопа није повећана.

Ако је каматна стопа изражена номинално, тј. ако није утврђена као збир референтне каматне стопе и марже – обрачун износа више наплаћених средстава утврђивањем разлике из става 2. ове тачке врши се на основу плана отплате кредита који је иницијално сачињен при закључењу конкретног уговора о кредиту и плана отплате кредита по којем је наплата стварно вршена.

Ако је каматна стопа изражена као збир референтне каматне стопе (EURIBOR или LIBOR) и марже, обрачун износа више наплаћених средстава утврђивањем разлике из става 2. ове тачке врши се на основу укупног износа ануитета који би корисник био дужан да плати да каматна стопа није била једнострано повећана и укупног износа ануитета из плана отплате кредита по којем је наплата стварно вршена, узимајући у обзир измене вредности референтне каматне стопе у периоду за који се обрачун врши.

Након утврђивања износа из става 1. ове тачке, на начин утврђен у овој тачки, банка је дужна да овај износ урачуна у превремену отплату кредита и да о томе кориснику достави обавештење са измењеним планом отплате кредита, у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове одлуке. Дужницима из тачке 3. ове одлуке банка ово обавештење доставља истовремено с достављањем понуде из те тачке или пре тога.

Спровођење активности из ове тачке банка не може условљавати подношењем захтева корисника за повраћај више наплаћених средстава, потписивањем анекса уговора о кредиту, подношењем друге допунске документације или другим сличним условима.

Банка која не поступи у складу са овом тачком дужна је да потраживања по основу уговора из става 1. ове тачке класификује као потраживања са сумњивим или спорним правним основом, у смислу одлуке Народне банке Србије којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке.

3. Банка је дужна да, најкасније 30 дана од дана ступања на снагу ове одлуке, корисницима стамбених кредита индексираних у швајцарским францима, уз задржавање постојећих инструмената обезбеђења и у складу са актима из тачке 6. ове одлуке, понуди следећа четири модела закључења анекса уговора којим би се изменили услови отплате кредита:

1) кредит индексирани у швајцарским францима конвертује се у кредит индексирани у еврима по курсу који је за 5% нижи од средњег курса евра према швајцарском франку израчунатог на основу званичног средњег курса динара према еврима и званичног средњег курса динара према швајцарском франку који важе на дан закључења анекса уговора, уз даљу примену каматне стопе коју банка примењује на кредите индексирани у еврима, уз могућност продужења рока отплате кредита, у складу са захтевом корисника, најдуже за пет година;

2) кредит индексиран у швајцарским францима конвертује се у кредит индексиран у еврима по курсу евра према швајцарском франку израчунатом на основу званичног средњег курса динара према еврима и званичног средњег курса динара према швајцарском франку који важе на дан закључења анекса уговора, а каматна стопа коју банка примењује на кредите индексиране у еврима на годишњем нивоу снижава се за 1 п.п., при чему не мора бити нижа од 3%, уз могућност продужења рока отплате кредита, у складу са захтевом корисника, најдуже за пет година.

3) каматна стопа на годишњем нивоу снижава се за 1 п. п., при чему не мора бити нижа од 3% (ако би каматна стопа након примене тачке 4. ове одлуке била већа од 3%), уз могућност продужења рока отплате кредита, у складу са захтевом корисника, најдуже за пет година;

4) износ месечног ануитета израженог у швајцарским францима снижава се за 20% уговореног износа у периоду од 36 месеци од дана закључења анекса уговора; по истеку тог периода, корисник наставља да отплаћује уговорени износ ануитета; укупан износ за који су месечни ануитети умањени отплаћује се у дванаест једнаких месечних рата након истека првобитног рока доспећа кредита; на потраживања чија је наплата одложена у складу са овом одредбом банка не обрачунава нити наплаћује камату; уговореним износом у смислу ове одредбе сматра се план отплате из тачке 2. став 5. ове одлуке.

Конверзију кредита из става 1. одредбе под 1) и 2) ове тачке банка не може понудити под условима за одобравање кредита индексираних у еврима који су неповољнији у односу на услове који су у тој банци важили 31. децембра 2014. године.

Корисник из става 1. ове тачке може се одредити за један од четири модела из тог става.

Рок за прихват понуде из става 1. ове тачке не може бити краћи од три месеца од дана њеног пријема, а корисник кредита може прихватити понуду у сваком тренутку у оквиру овог рока.

При достављању понуде из става 1. ове тачке, банка је дужна да кориснику из тог става предочи ефекте сва четири модела из те понуде приказивањем одговарајућих планова отплате кредита.

Банка је дужна да за кориснике који су прихватили понуду из става 1. ове тачке обезбеди примену измењених услова отплате одмах након прихвата те понуде.

Банка је дужна да затражи потписану изјаву корисника којом он потврђује да је у потпуности упознат с понудом из става 1. ове тачке и ефектима те понуде, као и да обезбеди одговарајући доказ о томе.

Под званичним средњим курсом из става 1. одредбе под 1) и 2) ове тачке подразумева се званични средњи курс Народне банке Србије.

4. Код кредита из тачке 3. став 1. ове одлуке код којих је уговорена променљива номинална каматна стопа која зависи од референтне каматне стопе (LIBOR), банка је дужна да пре достављања понуде из тог става утврди висину номиналне каматне стопе применом важеће вредности референтне каматне стопе, укључујући и њене негативне вредности.

Након усклађивања у смислу става 1. ове тачке, даље усклађивање референтне каматне стопе врши се у складу с динамиком утврђеном уговором.

5. Банка која не поступи у складу с тач. 3. и 4. ове одлуке дужна је да потраживања по основу уговора о кредитима из тачке 3. став 1. ове одлуке класификује у категорију Д, у смислу одлуке Народне банке Србије којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке.

6. Управни одбор банке доноси одговарајућу одлуку ради спровођења мера и активности утврђених овом одлуком, којом се нарочито уређују прецизни рокови предузимања појединачних активности, циљеви ових мера и активности, овлашћења и одговорности у процесу њиховог спровођења, као и успостављање прецизног и транспарентног система праћења и извештавања управног одбора банке и Народне банке Србије о резултатима мера и активности предузетих у складу са овом одлуком.

Извршни одбор банке, на основу усвојене одлуке управног одбора банке из става 1. ове тачке, усвојиће одговарајуће акте којима се:

- дефинишу поступци и критеријуми ране идентификације дужника у смислу ове одлуке који се суочавају с тешкоћама у отплати и формирање тзв. воч листе (*watch list*);
- дефинишу поступци непосредне комуникације са свим дужницима у смислу ове одлуке;
- операционализују дефинисани циљеви управног одбора банке по подручјима, филијалама и експозитурама;

- ближе уређује спровођење мера и активности из ове одлуке.

Банка је дужна да акте из ове тачке донесе пре достављања понуде из тачке 3. став 1. ове одлуке и да их одмах након усвајања достави Народној банци Србије.

7. Банка је дужна да једном месечно Народној банци Србије достави извештаје о резултатима мера и активности предузетих у складу са овом одлуком и податке о тим активностима, а посебно о броју дужника који су обавештени и дужника који нису прихватили понуђене могућности, као и све друге податке значајне за праћење ефикасности поступка.

Банка је дужна да извештаје из става 1. ове тачке, са стањем података на последњи календарски дан претходног месеца, достави најкасније 25. у месецу.

Форма и садржај извештаја из става 1. ове тачке утврђени су у Прилогу 1, који је одштампан уз ову одлуку и њен је саставни део.

Банка је дужна да податке у извештајима из става 1. ове тачке прикаже тачно и потпуно.

Дужност банке из става 1. ове тачке престаје након што достави извештај за месец у којем је истекао рок за прихват понуде за све кориснике стамбених кредита из тачке 3. став 1. ове одлуке.

8. Банка не може од дужника наплатити накнаду за предузимање мера и активности у складу са овом одлуком, као ни трошкове које може имати у вези с тим мерама и активностима.

Потраживања по основу кредита из тачке 3. став 1. ове одлуке код којих је дужник у доцњи која није дужа од 90 дана у моменту ступања на снагу ове одлуке – неће се сматрати реструктурираним потраживањима у смислу одлуке Народне банке Србије којом се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке.

9. Ако банка поступи супротно одредбама тач. од 3. до 8. ове одлуке, корисник из тачке 3. став 1. ове одлуке има право на приговор у складу са законом којим се уређују права корисника финансијских услуга које пружају банке, као и услови и начин остваривања и заштите тих права.

10. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“ .

ИО НБС бр. 9
24. фебруара 2015. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

др Јоргованка Табаковић, с.р.